

# Samenwerking tussen gemeente en sportbond

Hockeyvereniging DHC in Doetinchem is een van de drie hockeyverenigingen in Nederland die meedraaide tijdens de Proeftuinen Clubkadercoaching. De club, die zo'n 650 leden telt en een regionale functie in de Achterhoek heeft, had in Kirsten Boshoven (zie ook hoofdstuk 8) een bevlogen Clubkadercoach. Zij richtte zich niet alleen op de trainersbegeleiding, maar was in de beginfase vooral erg druk met het technische beleidsplan, door DHC omschreven als het 'Hockeyhuis'. Want dat moet, zo waren alle betrokkenen het eens, wel eerst stevig staan. "Een vereniging moet eerst goed weten waar ze heen wil."

**O**p deze plek belichten we vooral de samenwerking tussen de gemeente Doetinchem, of meer speciaal Sportservice Doetinchem dat het sportbeleid van de gemeente uitvoert, en de hockeybond KNHB. Hoe verliep die

samenwerking, met Boshoven als spin in het web? Wat hadden Sportservice en bond aan elkaar, hoe stemden ze de belangen af? En wat levert Clubkadercoaching zowel bond als gemeente op?



Niels Papen, werkzaam voor de hockeybond, en Manon Zwakenberg (Sportservice Doetinchem) hadden de afgelopen anderhalf jaar veelvuldig contact met elkaar, met Boshoven én met DHC. “We hebben met z’n allen bij DHC een fundament gelegd, zodat de club nu veilig verder kan bouwen.”

**“Het heeft vooral opgeleverd dat er bewustwording van het belang van trainersbegeleiding is gekomen”**

MANON ZWAKENBERG

### **Manon Zwakenberg (Sportservice Doetinchem)**

“Voorheen kregen we vaker vragen van verenigingen over het ondersteunen van de trainers, over trainersbegeleiding, maar tot nu toe konden we daar niet structureel vorm aan geven. Toen duidelijk werd dat we de via de Proeftuinen Clubkadercoaching trainersbegeleiding zouden kunnen aanbieden, vulde dat duidelijk een behoefte in. We kwamen bij Sportservice Doetinchem al snel tot de conclusie dat Clubkadercoaching mooi aansluit bij de verenigingsondersteuning zoals wij die hier in Doetinchem al kennen. Samen met de deelnemende bonden uit de pilot hebben we gekeken voor welke verenigingen deelname interessant zou zijn. Zodoende ben ik in contact gekomen met Niels Papen van de KNHB en hebben we samen geïnventariseerd welke kansen er lagen voor DHC. Uiteindelijk hebben we besloten de

club gezamenlijk te benaderen, wat op zich al bijzonder moet hebben gevoeld voor DHC, dat wij er samen al achter stonden.

In het eerste gesprek met de club hebben we de behoefte én de kansen geïnventariseerd en – samen met de club en de bond – de opdracht geformuleerd. Hierdoor voelde iedereen zich direct betrokken en verantwoordelijk. Dat is wel heel belangrijk.

DHC liep in die fase vast in het vaststellen van het eigen technische beleid. Het was eerst zaak voor de club het technische beleid voor de toekomst te bepalen. In het zoeken van die weg heeft Boshoven een grote rol gespeeld. Zij hield ons geregeld op de hoogte. Ik zag haar, in mijn rol als verenigingsadviseur én coördinator Clubkadercoaching, bij ons op kantoor, zij praatte Papen ook voortdurend bij. Boshoven kreeg waar nodig ondersteuning, vanuit gemeentelijk én sportinhoudelijk perspectief.

## Learning #22

### CLUBKADERCOACHING EN VERENIGINGSONDERSTEUNING

Clubkadercoaching kan naadloos aansluiten op de verenigingsondersteuning vanuit gemeenten, sportservicebureaus en sportbonden.

DHC vrijgemaakt. Maar, wat het vooral heeft opgeleverd, is dat er bewustwording van het belang van Clubkadercoaching, van trainersbegeleiding, is gekomen. We zien nu állemaal de meerwaarde ervan. Trainersbegeleiding was geen speerpunt, maar nu wel. De club is door deelname aan de Proeftuinen Clubkadercoaching niet direct veranderd, dat moet je ook niet willen als gemeente of bond. Maar, de club heeft wel duidelijk meer handvaten gekregen om trainers te begeleiden. Uit een evaluatie met de vereniging is ook duidelijk gebleken dat ze er bij DHC heel erg over te spreken zijn. Iedereen was blij en tevreden over de inzet van een Clubkadercoach. Wat we ook merkten was dat de vereniging, die natuurlijk vooral Boshoven zag, ook wist dat daarachter zowel de KNHB als Sportservice Doetinchem stond. Die meerwaarde, dat we gezamenlijk optrokken, werd duidelijk als een pluspunt en een steun in de rug ervaren.

Voor ons is het belangrijk dat verenigingen sterk ontwikkeld zijn, dat iedereen met plezier kan hockeyen. Dat zorgt voor behoud en draagt bij aan de sportparticipatie.

In de gesprekken met Papen heb ik altijd de indruk gehad dat we op dezelfde lijn zaten, dat we beseften wat de vereniging nodig had en dat we elkaar daarin wel konden vinden. Ons belang is hetzelfde: we willen een vereniging die sterker wordt, waar iedereen in een veilig klimaat kan sporten en waar de trainer zich op zijn gemak voelt en kwalitatief goede trainingen kan geven. Voor ons als Sportservice staan vanzelfsprekend thema's als veilig sportklimaat en participatie voorop. Het

## “Die meerwaarde, dat we gezamenlijk optrokken, werd duidelijk als een pluspunt en een steun in de rug ervaren”

MANON ZWAKENBERG

Als Sportservice Doetinchem merkten wij dat, met Boshoven als Clubkadercoach ter plekke, de lijntjes met DHC duidelijk korter werden. Dat is absoluut, voor beide partijen, heel erg handig. Als Boshoven iets signaleerde, konden wij de club daarover benaderen en passende ondersteuning bieden.

Dankzij de Proeftuinen Clubkadercoaching kregen we de mogelijkheid Buurtsportcoaches bij de clubs in te zetten. Als organisatie hebben wij de keuze gemaakt Buurtsportcoaches vrij te maken voor deze pilot. Dankzij de pilot is dit nu van de grond gekomen, anders waren waarschijnlijk die uren ook niet voor

is voor ons niet per se belangrijk dat iemand goed kan hockeyen, maar het is wel belangrijk dat iemand met plezier hockeyt én dat de trainer met plezier training kan geven. Voor mij hoeft de Clubkadercoach dan ook geen goede hockeytrainer te zijn. De Clubkadercoach is iemand die kijkt hoe hij of zij met een paar pedagogisch-didactische aanwijzingen trainers vooruit kan helpen. Vanzelfsprekend snap ik, vanuit het oogpunt van de hockeybond, wel het sportspecifieke belang. Maar, en daar zijn we het geloof ik wel over eens, dat is niet de taak van de Clubkadercoach. De Clubkadercoach moet ervoor zorgen dat trainers hun aanwijzingen beter over kunnen brengen naar de kinderen. Voor de sportinhoudelijke kant zijn andere opleidingen, die kan de hockeybond verzorgen.”

### Niels Papen (KNHB)

“Behalve DHC doen ook HDM in Den Haag en FIT in Amsterdam mee aan de Proeftuinen Clubkadercoaching, drie heel verschillende hockeyverenigingen. Nederland telt zo’n 320 hockeyclubs, sommige klein, andere weer heel groot. En allemaal met hun eigen uitdagingen. De sport is in Nederland enorm gegroeid, hetgeen ook betekende dat de afgelopen jaren niet voor elk hockeyteam een voldoende opgeleide trainer en/of coach beschikbaar was. Hockeyclubs hebben bij hun jeugdteams vaak te maken met jeugdige trainers, of goedwillende ouders - waar we heel dankbaar voor zijn - die niet altijd een hockeyachtergrond hebben. Bovenal hebben deze personen vaak niet de kennis om met een groep van tien, vaak wel vijftien kinderen om te gaan. Als bond zijn we ons daar van bewust en we geven dan ook steeds meer laagdrempelige basisopleidingen. Vorig jaar is er zelfs een gratis basisopleiding aangeboden. Trainers en coaches kregen toen op drie avonden zowel de visie van de bond op de ontwikkeling van hockeyers, als trainingstechnische en pedagogisch-didactische tips. Ruim 240 verenigingen hebben daar gebruik van gemaakt.

## “Goedwillende ouders hebben vaak niet de kennis om met een groep van tien, vaak wel vijftien kinderen om te gaan”

NIELS PAPEN

Het Clubkadercoach-project hebben we vanaf het begin meteen omarmd, omdat we trainersbegeleiding hoog in het vaandel hebben staan. We leiden zelf technisch coördinatoren en technisch managers op. Dit zijn professionals die op clubs werkzaam zijn om trainersbegeleiding structureel te verankeren. Veel clubs hebben er zelfs al één of meerdere in dienst en de Clubkadercoach is daar een mooie aanvulling op. Het plaatje wordt er completer door, samen kunnen we zo alle aspecten van trainersbegeleiding afdekken. Wat het bovendien oplevert, als je een Clubkadercoach op de vereniging hebt lopen, is dat je als gemeente en bond heel goed weet wat er bij de club speelt, welke vraagstukken om een oplossing schreeuwen. Daar kun je zowel als bond als gemeente je voordeel mee doen. Met een Clubkadercoach op de club zie je echt de dynamiek veranderen, ik heb ook het idee dat de vereniging zich meer gezien voelt. En misschien nu ook wel eerder, via de Clubkadercoach of rechtstreeks, bij de KNHB aanklopt met vragen.

### Learning #23

## KORTE LIJNEN BOND EN GEMEENTE

Een belangrijke bijvangst in het Proeftuinenprogramma is dat de lijntjes tussen de bond en de gemeente veel korter zijn geworden (ook voor andere programma’s en projecten).

Nadat we bij het project betrokken raakten en bekend werd welke gemeenten mee zouden doen aan de Proeftuinen, zijn we in contact gekomen met Doetinchem, waar mijn contact met Zwakenberg meteen heel prettig verliep. We merkten duidelijk dat Sportservice Doetinchem er echt de schouders onder wilde zetten, voelden direct betrokkenheid. Gaandeweg de tijd is dat contact goed gebleven, we hielden elkaar telkens op de hoogte van ontwikkelingen, hielpen elkaar en schroomden niet om meteen de telefoon te pakken als er vragen waren. Samen zijn we zo opgetrokken om de vraagstukken binnen DHC op te lossen.

DHC was ook enthousiast, er was meteen een drang om met trainersbegeleiding aan de slag te gaan. Dat was echter wel het punt waarop we even aan de rem moesten trekken. Want we zagen duidelijk dat de club eerst nog de vraag moest beantwoorden waar zij heen willen met hun vereniging. Bij het bepalen van het technisch beleid, wat ze bij DHC het 'Hockeyhuis' noemden, stonden niet alle neuzen dezelfde kant op. Zowel Sportservice Doetinchem als wij hebben direct aangegeven dat dat eerst moest worden opgelost. Het is belangrijk dat je beleid breed gedragen wordt. Je kunt pas gaan bouwen als er een goede fundering ligt. Pas dan ook kun je werken aan de lange termijn, een beeld voor de toekomst scheppen. Er lag daarin een mooie rol voor Boshoven, zij heeft zich ook duidelijk in brede kring binnen de vereniging bekendgemaakt en duidelijk gecommuniceerd wat ze er kwam doen. Haar presentatie aan het bestuur maakte indruk, en in de gesprekken daarna is het gelukt om met z'n allen tegelijk aan tafel te komen, dus met het bestuur, de technische commissie, Sportservice Doetinchem, de hockeybond én Boshoven. Zij heeft de technische commissie begeleid bij het opstellen en vastleggen van het technische beleidsplan, en vooral ook bij het vertalen ervan richting het veld, naar de grote groep trainers.

We hebben Boshoven vanaf het eerste moment meegegeven wat haar rol was en laten weten dat we als bond altijd open stonden voor het geven van advies over hockeytechnische opleidingen. Dat zijn de zaken waar onze expertise ligt, waar wij ondersteunend in kunnen zijn.

## KERNTAAK SPORTBONDEN

Voor sportbonden is het binden en behouden van trainers en coaches van verenigingen een belangrijke kerntaak. Clubkadercoaching is dus voor sportbonden erg interessant.

Als bond beseften wij dat voor de Clubkadercoach de nadruk vooral ligt bij het geven van pedagogisch-didactische tips. De pedagogisch-didactische kant vinden wij vanzelfsprekend óók belangrijk. Maar daarnaast vinden wij natuurlijk ook dat een trainer sportspecifieke, technische kennis hoort te hebben. Het is niet het een of het ander, het vult elkaar aan. Wij zijn er ook van overtuigd dat een trainer dankzij een technische tip niet alleen invloed heeft op het spel, maar ook op het pedagogische klimaat. Door spelers/speelsters bijvoorbeeld uitdagende technische trucjes te leren, kan verveling op een training worden voorkomen. Dit behoudt en bevordert een goede sfeer. Het is dus wat ons betreft niet of-of, maar en-en."

## KERNTAKEN EN MAATSCHAPPELIJKE WAARDE

Sportbonden en gemeenten bewegen dichter naar elkaar toe. Sportbonden erkennen steeds meer de maatschappelijke waarde van verenigingen. Gemeenten aan de andere kant zien ook steeds vaker in dat clubs eerst hun kerntaken op orde moeten hebben.